

SZÉKELYFÖLD

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HIRLAP.

Előfizetési árak: Egész évre 6 frt, fél évre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr, egyes szám ára 6 kr.
Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Felolós szerkesztő és kiadó tulajdonos:
IFJABB DOBAY JÁNOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
SZABÓ ALBERT KÖNYVNYOMDÁJA K. VASÁRHELYT.
Hirdetések díjszabály szerint. Nyitási sora 10 kr.

Előfizetési felhívás.

A „Székelyföld“ című politikai, közgazdasági társadalmi és szépirodalmi, hetenként 2-szer megjelenő hírlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre 6 frt — kr.
Fél évre 3 frt — kr.
Negyed évre 1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre . . . 8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadhatók.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátralebnek vannak, tisztelettel kerjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyúttal t. előfizetőinket, sziveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

A „Székelyföld“ kiadóhivatala.

A második ezredév.

Egy kasztíliai közmondás szerint a fölémelt pohár és az ajak között sokszor mértőfödek vannak. Mennyi igazság e mondásban, ha a hidalgók tragikus sorsára gondolunk, akik hej! — sokszor voltak közel hozzá, hogy a gyűlölt ellent kiverjék, — de azok a bizonyos mértőfödek mindig vágyaik elé tolakodtak. És mennyire hasonló a magyar sorsa Cid ősnépéhez: mennyiszor mutatták jelzőpóznáikat ama bizonyos mértőfödek. Tán egyesek a békés felvirágzás nyugalmas révébe gondolnak jutni: és a nemzettestet szétagolja a konspiráció és anarchia.

Nincs közéletünknek oly pesszimiztikus férfia, aki negyedszázados alkotásain ne

buzdulna föl. És a kulturának végleges leigázására oly nemes bajnoki fegyvereink vannak: szabadelvű intézmények és belső konszolidációnkra a tételes törvények egész sorozata. És midőn nemzeti létünk korszakos ünnepén, ezredéves fennállásunk jubileumán a jövő reménye és hite akar ünnepelni: nemzeti kérdés üti föl hidraféjét, hogy jelezze a mértőfödeket a pohár és ajak, a nyugalom és visszavonás között. Meddő dolog lenne jeremiádot zengedezni. A baj meg van; orvosolnunk kell.

Micsoda ünnep is lenne az különben, ha a egy ország ezredéves létének fordulátán nemzeti különleges aspirációkat táplálva, vesztére dolgoznának az egységnek?

Mi nem elégedhetünk meg azzal, hogy millenáris ünnepségeinken részt vevő idegen innen csak azon impresszióval távozzék, hogy a Kárpátok bércezes földjén a magyarság számbeli erejével nemcsak dominál, hanem épp oly nemzeti állam, mint a minő a francia, az olasz, vagy akár a német.

Rossz ómennek tartanók a második ezredév megkezdésére, ha az elsőnek befejezésénél nem tudnók a világnak megmutatni, hogy az, mit a haza népei alkotnak, szigorúan nem viseli magán a nemzeti karaktert.

Nemcsak azért követeljük ezt, mert a magyarság egy maga több, mint az idegenajku nemzetiségek együttvége; nem is pusztán azért, mert a hazát vérrel szereztük és egy ezredéven át föntartottuk — jóllehet ez már teljes jogcím lehet — ha-

nem főleg azért, mert az országban csak a magyarság áll a modern műveltségnek azon magaslatán és bir kizárólag azon attributummokkal, mik a második ezredévre biztos garanciákat nyújthatnak.

Nem tagadjuk el, hogy igaz gyönyörtőlünkre szolgál Jász-Nagy-Kun-, Szolnok-, Kolozs- és Nográdmegye törvényhatóságának hazafias határozatai a nemzeti izgatások büntetése és különösen Jász-Nagy-Kun-Szolnokmegyének határozata a vármegyék részéről szervezendő nemzeti alap tárgyában. A nemzeti kulturában lesz a kohezió, mely a nemzetet egységében megerősíteni alkalmas lesz. Vajha sikerülne Jász-Kun-Szolnokmegyének hazafias határozatát úgy valósítani meg, hogy lelkesedni tudjon érte minden megye Turóc s még Fogaras is.

— Az ujonczozási törvényjavaslatot a hét folyamán veszi tárgyalás alá a képviselőház. A szokásosnál nagyobb és élénkebb vitára van kilátás ez alkalommal, az ujonczjutalék megajánlása fölött. A nemzeti párt ugyanis, a mely eddig minden évben megszavazta a hadsereg számára az ujonczokat, ezúttal taktikát változtat s ki fogja jelenteni a házban, hogy egy bakányi ujonczot sem szavaz meg a sereg számára mindaddig, míg egy magyar nyelvű katonai akadémia felállítására, nem tétetnek meg az előkészítő intézkedések. A nemzeti párt erre a desperátus lépésre elég különösen épen most szánta rá magát, midőn a katonai nevelés terén is jobban kezd érvényesülni a magyar államnyelv, mint évekkel ezelőtt.

A „Székelyföld“ tárczája.

Üde és kaczer.

Egy hideg téli éjszakán még zúgott a fejünk a sok zongorától, a püncstől, melyet a két órai tea után hordtak körül (Flórián Giziéknél mindig így szokták) és attól a sok bolond illuziótól, a mit az ember magába szív olykor, ha asszonyok is vannak a társaságban, kik maguk is megköstölják a pezsgőt.

Bomlott egy éjszaka volt, az bizonyos. Éjfél után a szobalányok már ki se mentek többé, ott forogtak untalan az ebédlőben és nagyokat nevettek az urak megjegyzésein. Gizike úgy látszik, bizalmas viszonyban lehetett az egyikkel, mert habos süteményt dugott a szájába ott előttünk s ráadásul bekente vele a képét egész a füle hegyéig. „Nesze, ne mondd, hogy nem mulattál.“ Ugyanez a bizalmas szobalány, mikor később a lépcsőn levilágított, merőben félreértette Agotait és kezét szoritott vele, holott ez csak a szokásos forintot akarta az ujjai közé csusztatni.

Mikor a néptelen utozákon egyedül maradtunk, s a hideg levegő, mely arczunkba csapott, kissé kijózanított bennünket, őt perezní néma gyaloglás. Agotai egyszerre csak megállott.

— Utoljára voltam ma itten.

— Máskor is mondtál te ilyet, válaszoltam fanyarul.

Agotai fölnevetett.

— Csak hogy most már nem vihetem tovább. A helyzet tarthatatlan. Tudniillik meg fogok házasodni. Máskor nagyot nevettem a szeme közé, mikor ilyet mondott, most elhittem neki. Aztán hirtelen kérdeztem:

— Várady Helén?

Agotai épen oly gyorsan válaszolt:

— Természetesen.

Nem fektüdtünk le mi azon az éjszakán. Valami kávéház ablakai világítottak épen oda, abba mentünk be. Egy barátságos és csöndes zugban meghúztuk magunkat s mikor a pincér magunkra hagyott, Agota mohón kezdte magyarázni a dolgait.

— Azt hiszed, nagy szhatározás kellett hozzá? Az egész egyetlen egy józan óra eredménye. A hányszor így éjjel töletek elváltam, mindig megbántam, hogy elmentem közéték. Szidtam magamat, mert nyilván káromra volt már az éjszakázás. Az idegeim birták, de nem bírta az erkölcsöm.

Éreztem, hogy lassankint más ember lesz belőlem. Aztán gyanakodni kezdtem, hogy mások már tudják ezt rólam és a hányszor egy komoly emberrel volt dolgom, mindig szemrehányást ol-

vastam ki a szeméből. Minden reggel felfogadtam, hogy este otthon fogok maradni és minden este elmentem. A fejem fájt, a kedélyem fásult, az ügyeim ziláltak, gondok aggasztanak. Nyugtalan vagyok. Egyszerre hetet üt a fali óram.

Öt percz még, és frakkban vagyok, fehér nyakendő virít a nyakamban.

Nincs többé főfájás a világon, nincsenek aggodalmak, zilált ügyek. Csak fényesen kivilágított szalonok és stilszerű ebédlők, kaczer legyezők, csattos cipők, kivágott derekak, hófehér karok, édes illatok, keztyűk és patyolat zsebbevalók, vakító ékszerek, zöld pálmaleveleken megtörő lámpafény, rubinszínű üvegek, ho-szu orru halak — igen, igen, mikor a frakk rajtam van, ismét üde vagyok és kaczer!

— És többé nem maradsz ilyen? kértem mosolyogva.

— Ma történt utoljára. Holnap odamegyek Helénhez, és így szólok hozzá:

— Kössünk békét Helén. A harcot elvesztettem. Le vagyok győzve, bocsásson meg a lázadónak.

És a mikor ezt mondta Agotai, édesen mosolygott. Nem volt szép ez az ember, de a mikor lelkesedett valamiért, átszellemült az arca és magával tudott ragadni mindenkit a szavaival. Ugy tudott beszélni mint egy nagy színész, a kinek

Háromszékvármegye közig. bizottságának üléséből.

A bizottság ülését Potsa József főispán megnyitván, megállapítja az ülés, hogy az 1894. februári ülést a hónap 2-ik keddjén fogja megtartani.

A havi jelentések a különböző közigazgatási ágazatok menetét a következőkben ismertetik:

Tompa Miklós, alispán jelentése szerint: A vármegyei tisztikar teljes létszámban volt.

A főjegyző 4 napi, Inoze István könyvvezető 4 napi, Mihály Lajos központi irnok 4 napi, dr. Antal Mihály megyei főorvos kétszer összesen 7 napi, Gábor Péter főszolgabíró 5 napi és Gazda Gyula főszámvévő 7 napi szabadságidőt élveztek. Itt megjegyzik, hogy Damokos Miklós II. aljegyző betegség okán szabadságon távol lévén, a neki beosztott ügydarabok közül a katonatügyeket alispán, a vízügyeket főjegyző, az utlevél s egyéb vegyes ügyeket Dálnoki I. aljegyző és Gyárfás János központi díjnok intézték el, utóbbi a rendes ellenőrzés mellett.

Egyéves utlevél kiesziköltetett 55 drb, 15 napos utazási igazolvány kiadott 230 drb. A vármegyei pénztár megvizsgáltván, rendben találtatott.

Tüzeset a beérkezett jelentések szerint 7 volt. Az összes kar értéke 2614 frt, melyből 1462 frt érték biztosítva volt.

A közrend és csend háborításáért, valamint az éjjeli őrség elhanyagolásáért a csendőrség által bejelentett egyének részben elzárás, részben pedig pénzbírsággal büntetettek.

Séra Tamás árvaszéki elnök jelenti, hogy október végén az árvák létszáma 10498 személy, november hóban gyámság alá jött 32 személy, összesen 10530 személy. Ebből felszabadult telj. korúság által 9, nagykorúsítás által 9, férjhezmenetel által 4, halálozás által 1. Együtt 23 személy. November végén gyámság alatt maradt 10517 személy. Október végén gondnokság alatt volt 445, november hóban gondnokság alá jött 2 személy, összesen 447 személy.

Ebből felszabadult a gondnokság megszűnése folytán 1 személy, november végén gondnokság alatt maradt 446 személy.

A háromszékvármegyei összesített gyámpénztár november hóra beadott forgalmi kimutatása a következőket tartalmazta: Kézpénzáthozatal október hóról 7945 frt 91 kr. Ehez bevételét árvák javára az árvaszék beutalásai által 2844 frt 69 kr. Adósektől tökéviszafizetésekkel 1395 frt és kamatokból 554 frt 84 kr. Együtt 4794 frt 53 kr, összes bevétel volt 12740 frt 44 kr.

Tusa Gyula m. kir. pénzügyigazgató szerint október hóról ájtott 512 elintézetlen ügydarab, november hóban iktatóra érkezett 1821 drb, tesz összesen 2333 mat, elintéztetett 1495, hátrálékban maradt 838 ügydarab.

Az összes ágazatok november havi bevétele a csatolt kimutatás szerint tett 209.172 frt 64 krt, 26231 frt 25 krral több a megelőző évi hasonlavinál.

Egyenes adók címén befolyt 96079 frt 39 kr, 3527 frt 29 krral több a megelőző évi hasonlavinál, hadmentességi díj 3386 frt, 156 frt 43 krral kedvezőbb.

épen abban van a művészete, hogy a színész nem látszik meg rajta az embertől. Szó és érzés összeforradtak nála egy egységes kifejezéssé, melyhez az arcvonalak már csak a külső keretet szolgáltatják. Kétkedni lehetett benne, de csak mikor már nem láttuk.

— Bizonyosat kell tudnom — folytatta néhány pillanatnyi szünet után. Jogom van megkérdezni tőle, hogy mit jelentettek azok a rejtélyes szavak, azok az érthetetlen ellentmondások. Szeret — nem szeret? Essünk át rajta. Bolondja vagyok három éve, azt hiszem ennyi elég. Vagy akar valamit velem, vagy nem. Ha akar, mire való volt az a sok ugratás, most ez, most az; egyszer kacérkodik a legújabb fizikóval, a kit bemutatnak neki, máskor nyilvánosan tüntet mellettem a bálokon. Otthon rosszkedvű, fagyos, panaszkodik, hogy fáj a feje, az utcán csupa szellem, jó kedv, kipirul az aroza, ha találkozni velem, bizalmas kifejezéseket használ elég hangosan, hogy hallják mások is, és rátartósan néz körül, mintha különös elégedettséget keltene benne az én kisérettem. A merre megyek, mindenütt róla beszélnek nekem, így van velem ő is, és nagyon jól tudja, hogy hirbe hoztuk egymást.

(Vége következik)

November hó végével hátrálékban maradt adó 73271 frt, haddij 10.876 frt. Előre láthatólag a hátrálék f. év végével szemben a m. év végével fennmaradtal emelkedni fog.

Szeszgyárakból m. hóban kiraktározott szesz után befolyt 54244 frt, 8981 frttal több a megelőző évi hasonlavinál, ezen jövedéki ágazat a vármegye területén lényeges jövedelmi forrás. November hóban üzletben volt 11 mezőgazdasági és ipari szeszfőzde, a hó folyamán az üzletbe helyezettett 12 mezőgazdasági szeszfőzde, tehát ez idő szerint üzletben van 23 szeszfőzde s azok szabályszerűen felülvizsgáltattak.

Engedélyezettett házadómentesség 61, dohányárulási engedély 2, sóárulási jogosítvány 2 esetben, adófizetési halasztás 1 esetben.

Az adóköteles személyek összeírása folyamatban van.

Solion Miklós kir. ügyész havi jelentése szerint a kézdí-vásárhelyi kir. törvényszék, valamint a megye területén lévő kir. járásbírói fogházakban november hó utolsó napján le volt tartóztatva 37 elítelt, 9 vizsgálati, összesen 46, ezekből férfi 40, nő 6.

Időközben megfordult 88 egyén.

Rabélemezésre kiadott 147 frt 35 kr.

Bűnvádi feljelentés beérkezett 191.

Törvényszéki boncolás 3 esetben volt.

Súlyosabb bűn eset nem fordult elő.

Dancs Bertalan, kir. tanfelügyelő előadja, hogy a lefolyt november hóban iktatóra érkezett 211 ügydarab 97 drb kiadvánnyal nyert elintéztet.

Berez Gyula szolgálatátelre beosztott állami iskolai igazgató 5 heti szabadságoltatása folytán a tanfelügyelői hivatalt egymaga látta el s november havában iskolalátogatást nem végezhett.

Tekintve pedig, hogy a tanfelügyelői hivatal teendője évenként tetemesen nagyobbodik s a jelenlegi személyzet a hivatalt rendszeresen ellátni nem képes, még ez ülés folyamán egy díjnoki állás szervezése tárgyában külön előterjesztést tett, kérve a közigazgatási bizottságot ezen ügynek támogatására.

A tanítói fizetések rendezése tárgyában eddig beérkezett munkálatok felülvizsgáltván, tárgyban is külön előterjesztést tett az ülés folyamán.

November havában az iskola beléleti és iskolamulasztási köteles jelentések csak szórányosan érkezvén be, úgy az iskolaszékek, mint a községi előjáróságok ebbeli köteleességek pontos teljesítésére utasítottak bizottsági határozattal.

Jelenti, hogy a nagymélt. áll. és közokt. m. kir. miniszterium a 6 havi dajkaképző tanfolyamnak megtartását a helybeli kisdévodónóképző intézetnél engedélyezvén, a dajkák felvételére vonatkozó hirdetmény e napokban becsátattik ki úgy, hogy a tanfolyam már 1894. évi január hó 2-án kezdetét fogja venni. Továbbá jelenti, hogy a nyéni és pákai állami iskolai gondnokságot és a kézdí-vásárhelyi állami polg. isk. gondnokságot a miniszter kinevezte. Nagy Károly, kézdí-vásárhelyi Erzsébet árvaleány-nevelő intézeti igazgatónak 860 frtnyi nyugdíj-igényét 1200 frtra emelte a miniszter.

Végül, midőn sajnálattal jelenti, hogy a beérkezett hivatalos jelentés szerint az erődi gör. kel. vallású tankötelesek hitoktatását az illetékes egyházi hatóság egyik birtokos béresére bízta; egyben kéri a közigazgatási bizottságot, hogy ez ügyben szükséges intézkedést tegyen szíveskedjék.

A kir. államépítészeti hivatal főnöke jelentése szerint, a lefolyt hónapban közlekedési akadály nem fordult elő.

Az állami közúton a fedanyagra pótfelülvizsgálat tartatott, mely alkalommal két kilométer kivételével a szállítmány teljesen találtatott. A törvényhatósági közúton a kavicsanyag bizottságilag felülvizsgáltatott s a leszámlolás tizenhárom vállalkozóval jegyzőkönyvileg megtörtént és felterjesztetett. A fedanyag nagy részben be is ágyaztatott.

Az állami közúti építkezések felülvizsgálati jegyzőkönyvei szintén felterjesztettek.

Munkában volt a 91—92. km. szakaszon a hegyoldal biztosítása, melynél a védőfal nagyrésztben elkészült, a bekövetkezett fagy miatt azonban a falazási munkák beszüntetettek. A hegyrészű rendezése továbbra is munkában maradt.

A nyén-bodza-krásznai hadászati fontosságú törvényhatósági közút végszakaszán 46—49. km. között 10 darab áteresztő újbólépítése és egy támfalnak helyreállítása kőhányással befejeztetett s a szerződése jóváhagyása rendén a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur a vállalati összeget állami segélyképen utalványozta a vármegye közönsége részére.

A czofalvi Feketeúgyhid helyreállítása s a czofalva borosjó-bodza közút kezdőszakaszán lévő 4 hid újból építése befejezést nyert, ugyszintén a sepsi-szentgyörgyi Olthid helyreállítása is. A középítkezések kereében a kézdí-vásárhelyi kir. törvényszék és kir. ügyészség számára helyreállított

épületek használatba vétettek, től b engsdélyezett pótmunka a következő évben fog teljesíteni.

A vármegyei szegény menház és a bodza-krásznai új vátelep használatba vétele, illetve gondozása iránt a m. kir. államépítészeti hivatal illetékes helyre jelentést tett.

A házilag helyreállítások a fedezet keretéhez képest teljesítették s részben felül is vizsgáltattak.

A hidvég-földvári kiágazó közút rendezése iránt a helyszíni felvételek megtéttettek s a művelet szerkesztése munkába vétetett.

A brassó-háromszéki helyi érdekű vasuton az ártéri hidak elhelyezése bizottságilag megállapított, Szentkatolna mellett 12° méteres, Imecs-falvánál 32° méteres és Borosnyó előtt 2 darab 16° méteres és egy 8° méteres ártéri hid beiktatása fogadtatott el a tervezetek alapján.

A vármegyei főorvos jelenti, hogy november hónapban az általános egészségügyi állapot, hasonlóan a múlt hóhoz, kielégítőnek mondható s annak képét a miklósvári járásban Hidvég községhez tartozó Nyáraspatak telepen előfordult kholeraszerű megbetegedések inkább a vesély címével, mint a lefolyás és terjedés súlyosságával zavarták. Ugyanis ezen községben e hó 2-ikától kezdve 8 heveny megbetegedés lépett fel. Ezek közül elhalt 2 férfi, meggyógyult 4 férfi, 1 nő és 1 gyermek. A kholeragaragály behurozolásának ténye, vagy valamely más közös hatány megállapítása nem sikerült. Az esetek, melyeknek klinikai képe kholerának felelt meg, mint ilyen fogatván fel, daczára, hogy az első esetben a bakteriologiai vizsgálat nemleges volt, a legszigorubb óvintézkedések tétettek. Az utolsó eset november 15-én lépett fel, mely könnyű lefolyású lévén, gyógyulással végződött. Ezen idő óta gyanus eset nem fordult elő, a zárlat ennek alapján e hó 26-án feloldatott.

A hevenyfertőző kórok közül a himlő Lembény, a ronsoló toroklob Haraly községben járványosan lépett fel, előbbiben 19 beteg közül gyógyult 5, meghalt 3, további gyógykezelés alatt maradt 11; utóbbiban 11 beteg közül gyógyult 1, meghalt 3, gyógykezelés alatt maradt 7 gyermek. Mindezekkel szemben a legszigorubb óvintézkedések foganatosítottak. A himlő előfordult még Sósmezőn, a vörheny Seps-Szentgyörgyön 1, a bárányhimlő Feldobolyban 7 esetben. Az influenzának több községben szelid lefolyású szórányos esetei kerültek orvosi megfigyelés alá.

Másnemű heveny megbetegedések közül leginkább a légutak hurutos és lobos bántalmait mutattokztak és pedig a heveny-hőrgurut influenza kíséretében is néhány tüdőlob-eset alakjában.

A megyei „Ferencz József” kórházban ápolottat 54 férfi, 20 nő, összesen 74 beteg; ezek közül elbocsátottat gyógyulva 25 férfi, 7 nő, javulva 3 férfi, meghalt 2 férfi, 1 nő, a hó végével további gyógykezelés alatt maradt 24 férfi, 12 nő, összesen 36 beteg.

Orvosrendőri hullaboncolat eszközöltetett kholeragyanus tünetek között elhalt egyének hulláján a halálok megállapítása czéljából Korlátpatakon 1 és Nyáraspatakon 2 esetben, előbbinél semmi gyanus, utóbbinál heveny gyomor bőllo tünetek találtattak. Orvosrendőri hullavizsgálat teljesítettet: hirtelen elhalt egyén hulláján 1, véletlen esemény általi és emberölés gyanuja miatti haláleseteknél 1—1. akasztás általi öngyilkosság miatt 2 esetben, lövés általi öngyilkosság miatt 1 esetben, önmérgezés miatt 1 esetben.

Az iskolák megvizsgálásánál a teleki iskola és a kovásznai két tanterem zsufoltnak találtatott.

A megye területén lévő trachomás betegek felülvizsgálata végett belügyminiszter ur ó nagyméltósága által dr. Delli Adolf küldetett ki, minek folytán a megejtett vizsgálatok eredménye szerint a trachomások száma jelentékenyen lepadt.

Az állategészségi viszonyok teljesen kielégítők voltak. A hasznos háziállatok között megemlítsésméltó megbetegedés, illetőleg elhullási esetek egyáltalában nem fordultak elő. Az apaállatoknak közigazgatási bizottság által elrendelt megvizsgálása az orbai járásban befejeztetett, a talált hiányok pótlására vonatkozólag az intézkedések a bizottság által mindenütt a helyszínen megtéttettek.

A kézdí-vásárhely—soósmezői postajarat megváltoztatását a kolozsvári m. kir. posta- és távirda igazgatóság nem találván teljesíthetőnek, erről a járási főszolgabíró értesítettet.

Berez községben a gör. kel. iskolában harmadik tanítói állomás felállítása tárgyában, a felekezet a harmadik tanító fizetését nem állapította meg, noha ezt a konzisztorium sürgette. A tárgyalási jegyzőkönyv szerint miután állami iskola felállítása van előkészítés alatt, de mert a lakosság a harmadik fizetését nem képe hordozni — kéri a harmadik tanító beállítását függőben tartani. Ezzel szemben az egyházi főhatóság ragaszkodik a harmadik tanító beállításához. Ezen elterjedés viszonyok tisztába hozatala czéljából s a

szükséges adatoknak beszerzésére a kir. tanfelügyelőből, a vármegyei tiszti ügyészből és a kézi járási főszolgabíróból álló bizottság küldetett ki.

Az „Erzsébet” árvaház közgyűlése.

K.-Vásárhely, 1893. decz. 11.

Husz éves mult áll már háta megett a humánitás azon kiváló intézményének, mely Háromszék megye apátlán, anyátlan árva leánykát van hivatva keblére ölelni s mint hasznos tagokat adni vissza a társadalomnak. A lefolyt husz év alatt, örömmel jegyezzük fel, a társadalom hova tovább annál fokozottabb érdeklődéssel ajándékozta meg ez intézetet. Ez a nemes érdeklődés nyilatkozott meg a tegnapi tartott huszadik rendes közgyűlésén is melyhez hasonlóra sem látogatottságban, sem lelkesedésben nem emlékezünk a közel multban. Különösen a nők, a jótékonyág nemői voltak nagy számban képviselve, ünnepélyes színezetet adtak a közgyűlésnek, a melyet br. Szentkereszty Stephanie elnök főnkelt szellemű, eszmedus beszéddel nyitott meg. A közönséges megnyitók sorából magasan kiemelkedő szép beszéd hálás és meleg visszaemlékezés volt az alapítási ügy tényére, a munkások erőlyes, áldásos tetteire s általában mindazon fontos eseményekre, melyek a lefolyt 20 év alatt dominálnak az intézet történetében. A közgyűlés hatalmas éljenzéssel fogadta s jegyzőkönyvébe írni határozta a kitűnő elnöki beszédet, s nagy lelkesedéssel mondott köszönetet, az intézet vezérő csillagának, jó szellemének: az elnök bárónának.

Erdélyi Károly titkár jelentése következett ezután. Mint mindig úgy most is általános figyelem kísérte a választékos, elegáns irállyal írott, tartalmas szép jelentést, mely velős rövidséggel, mindazt föltárta a hallgató elé, a mi az intézet életében a mult év alatt vezetésesebb esemény előfordult. A közgyűlés fáradhatlan buzgalma lelkes titkárának őszinte éljenzésekkel adózott s jelentését jegyzőkönyvre írni s nyilvánosan közölni határozta.

Nagy Károly igazgató állott most fel, hogy szakavatott, nagy terjedelmű jelentésében megismertesse az intézet belétét. A ki sohasem járt az intézetben, az is hallva, vagy olvasva a jelentést, első tekintetre ismerős lesz az intézet belső életével, irányásával, a melynek mintaszerű, kifogástalan voltaért első sorban az éjjelét, nappalát örök tevékenységgel az intézetnek szentelő bámulatos kitartással s ügy szeretettel megáldott igazgatót s a hozzá simuló, munkásságban, tevékenységben szintén odaadó szorgalmu tanító és nevelő személyzet tagjait: Nagy Károlyné árvaanyát, Kósa Mari, Udvarhelyi Mari, Pap Ilona tanítókat és Martzi Ferencz tanítót illeti. A szép jelentés feltűnteti az a sok gondot, és munkát melyet az árvák vallásos, erkölcsös szellemi kiképzése, munkára, takarékosagra szoktatás, halálra, kegyeletre, emberbaráti erzelmekre stb. nevelése érdekében kifejtieni kell a nevelőknek. Kiemeljük a jelentés adataiból, hogy az intézetben levő 60 személy évi fűntartására: 2321 fűt 36 krba s így egy személyre: 38 fűt 69 krba került a lefolyt évben; az árvák által előállított kötés munkából 273 fűt 84 kr folyt be 1893-ban; az árvák által iskolai takarékpénztárakban megtakarított összeg az ezer fűrtot majdnem elérte s úgy az intézet elmúlt évi bevétele 7535 fűt 55 kr, kiadása 7431 fűt 66 kr volt.

A szép jelentés végül meleg hálával adózik az intézet elnökének a lángszellemű vezetésért s a tiszti karnak s bizottmányoknak az odaadó, figyelmes támogatásért.

A vagyonkezelő bizottság jelentése azt az örömdetes tényt konstatálta, hogy a bizottság 6 évi működése óta 28.836 fűt 26 krról 43.258 fűt 01 krra emelkedett az intézet vagyona s egyáltalában részletesen, behatóan tájékoztatta a közgyűlést az intézet vagyoni állapotáról. A közgyűlés sietett is a bizottság lankadatlan buzgalmu tagjainak u. m.: dr. Bánffy Zsigmond elnöknek, ifj. Jakab István, K. Csizsár József, Kupán József, Fejér Antal, Nagy Károly és Benkő Gyula

lának forró köszönetét nyilvánítani. Az iskolaszék jelentése a tanítás kitűnő sikeréről nyitott rokon szerves képet, a minnek kapcsán a közgyűlés az összes tanító személyzetnek őszinte köszönetet szavazott, áldásos munkásságáért. A számvizsgáló bizottság rövid jelentése alapján, megadta a közgyűlés a fölmentvényt, az 1892—93. évre Fejér Antal pénztárosnak, ki 20 év óta végzi nagy lelkiismerettel a pénztárosi nehéz teendőket.

A leltározó bizottság jelentése az intézet berendezésének s vagyonának hü kezelését igazolván, örömmel vétetett tudomásul, valamint nagy háláját fejezte ki a közgyűlés a miniszteriumnak és a vármegye intézőköreinek is a felolvasott átiratokból kitűnt nagymérvű anyagi támogatásért. Majd a tisztújítás következett. A régi tisztikart a közgyűlés egészen egyhangulag újra választotta. És pedig: elnök br. Szentkereszty Stephanie, alelnök Hankó Lászlóné és Potsa Jánosné, titkár Erdélyi Károly, jegyzők Vajna Károly, Farkas Miklós és Martzi Ferencz, pénztáros Fejér Antal, könyvelő Benkő Gyula s ezeken kívül 12 új kezelő bizottsági tag, közöttük Gábor Péterné, dr. Szacsavay Gyuláné, Bartók Károlyné stb. lett.

A vagyon kezelő bizottság is újra alakított dr. Bánffy Zsigmond, K. Csizsár József, ifj. Jakab István, Fejér Antal és Benkő István tagok, Nagy Károly jegyző és Benkő Gyula könyvelő személyében.

Az iskolaszék is újra alakult. Új tagok benne dr. Bánffy Zsigmond és ifjú Kupán József.

Még egy választást ejtett meg a közgyűlés, tiszteletbeli alapítóvá választván meg nagy lelkesedéssel dr. Bánffy Zsigmondot, az intézet körül szerzett bókros érdemei és őszintelen eljárásával tanusított támogatásáért s ezzel az indítványokra került a sor. Elhatározta a közgyűlés, hogy a gazdasági szakosztály részére 1894. évre rendes költségvetést készítet s azt a földmívelésügyi miniszteriumhoz fölterjesztve, onnan az intézet gazdaságának fejlesztésére állami segélyt fog kérni. Végül a jegyzőkönyvhitelesítésére Baló László és M. Székely János fölkérte az érdekes és látogatottságban sokáig emlékeztető közgyűlést elnök Báróné rövid, de igaz melegségtől áthatott beszéddel bezárta, Isten áldását kérve az intézetre.

Különfélek.

— Áthelyezés. Bónis Zoltán m. kir. honvéd hadnagyot, a kézdivásárhelyi honvéd zászlóalj egyik legkedveltebb tisztját Beszterczére helyezték át. Helyébe Horváth Károly helyeztetett át Brassóból.

— Kinevezések. Pap Mihály m. kir. csendőrnagyot, városunk kitűnő szűllöttét, eddigi rangjában a II. csendőrkörület parancsnokává nevezték ki. Ezen kitüntetés egyfelől az érdemek elismerése, de más felől biztos előjele a közelebbi előléptetésnek. Őszinte szívvel gratulálunk hozzá! — Az igazságügyminiszterium Páll Venczel csikszertmártoni kir. járásbíróági aljegyzőt, a csikszeredai törvényszékhez jegyzővé nevezte ki. Szintén őszinte szívvel gratulálunk.

— Farsangi hírek. A tánczkedvelő ifjúságnak tesztünk szolgálatot, midőn előre kijelentjük, hogy az idei farsang — rövidsége mellett — sok örömet ígér, mert eddig már 4 bál van bejelentve.

— A kir. bírósági végrehajtói szakvizsgát egyhangu képesítéssel tette le folyó hó 13-án a k.-vásárhelyi kir. törvényszék kebelében megalakult vizsgáló bizottság előtt sepsi-szentgyörgyi Reich Arnold, ki jelenleg a kézi járási szolgabírói hivatalnál irnoki minőségben van alkalmazásban.

— Estély. A kovásznai kaszinó 1894. január 6-án, koszorus írónk Jókai Mór ötven éves írói jubileuma alkalmából — mint értesülünk — zártkörű tánczvigalmat rendez. A közönség érdeklődését már jó eleve felhívjuk, e tekintélyes egytel báljára, mely — mint már tudjuk — mindig fényesen szokott sikerülni. Ezen estély tiszta jóvedelme, tekintettel a kaszinó anyagi állapotára, Jókai diszkidásu munkájának egy már megrendelt példányjára lesz fordítva. Reményünk van,

hogy a közönség pártolni fogja ez estélyt, melynek rendezői mindent elfognak követni, hogy az mentül fényesebb, kedélyesebb legyen.

— Az Olt szabályozása. Az Olt-folyó hajózhatóvá tétele czéljából, mely főleg az ország erdélyi részére nézve kiváló fontossággal bír, hosszabb idő óta folytat tárgyalásokat a földmívelésügyi miniszter, ki annak idején el is rendelte az Olt-folyó magyar részének műszaki felvételét. Ezeket az első munkálatokat most befejezték s az eredmény elég örömdetes; mert a mérnöki felvételek szerint a folyó alsó szakaszának hajózhatóvá és felső szakaszának utazhatóvá tétele aránylag nem nagy költségbe fog kerülni. Mihelyest már most a román kormány hozzáfog az Olt romániai részén lévő hajózási akadályok eltávolításához, részünkről is meg lesznek kezdetek a munkálatok egy oly vizuit létesítésére, melynek hiányát Erdély banyai- és erdőterményei rég érzik s mely külföldre, nevezetesen a Balkán-félszigetre való kivitelünkre remélhetőleg hatalmas lendületet fog adni.

— Csoda nyul. Pap Józsiás Osdolán egy olyan nyulat lött, melynek alsó két fog 4 centiméter hosszban nőtt ki és felfelé kanyarodva agyarakat képeznek, felső két fog ellenben a szájába gyűrű formát alakítva vannak bennöve úgy, hogy a szájüreget egészen megtöltik. Érdekes, hogy ezen nyul egészen kinőtt, jól táplált, kövér és nyöstén volt és nem lehet elképzelni, hogy mint rágasáló és csak négy fogu állat, ilyen fogakkal hogyan táplálkozott. Különben feje a szentgyörgyi erdészeti hivatalhoz kitömés végett elküldetett.

— Halálozás. Kovásznai Párján Lajos kereskedő folyó 12-én délután meghalt. Béke poraira!

— Mindenütt jó, de legrosszabb otthon. Hogy a példabeszéd ilyen alakban is helyes, keservesen tapasztalta egy medve, mely folyó hó 8-án a futásfalvi erdőségben lövés alá került. Ekkor lábait eltörték s ő új szallat keresett a szomszéd községek erdejében, de a honvágy ismét hazakergette e hó 10-én ismét puská alá került s ekkor a vadászok alaposan boszut állottak az által elpusztított sok marháért. Ezuttal a golyó jól talált és maczkó halva terült el.

— Bomba a parlamentben. Párisban december 9-én d. u. 4 órakor bombát dobtak a kamarába, egy képviselő meghalt, sokan megsebesültek. A megbotránkozás, rémület óriási: A merénylő nevét Marchalnak monda és Chois de Roiban lakik. Azon sebesültek közt volt, kiket a fogház betegosztályának helyszűke miatt a Hotel Dieube kellett volna átszállítani. Marchal, kit a rendőrprefektus kihallgatásnál kérdéseivel sarokba szorított, hajlandónak nyilatkozott mindent bevallani. Lepine rendőrfőnök, Roulier köztársasági ügyész és Mayer vizsgálóbíró a délelőtti egy részét a Hotel Dieuban töltötték, kihallgatva a merénylőt, a ki bevallotta, hogy hamis nevet mondott be Igazi neve Vaillant Agost; született Meziereben 1861. december 29-én. Montmartreban lakott, hol mint a 18. arrondissementbeli szoczialista forradalmi bizottságnak tagja, különböző demonstrációkban vett részt, mely tüntetéseknél vörös zászlót használtak. Vaillant rendőri felügyelet alatt állott néhány év előtt. Aztán Amerikába ment és Buenos Ayresben telepedett le. Pár hónappal ezelőtt visszatért Franciaországba és egy börténbe talált foglalkozást. Vaillant kijelentette, hogy a képviselőház elnökét akarta találni, csak azért, hogy nagyobb legyen a hatása. Büntetével büszkélkedik, csak azt sajnálja, hogy karja elhibázta az irányt, midőn a bombát dobta. A merénylőt, ki orrán és jobb czombján meg van sebesölve, egyelőre több rendőrgyűző felügyelete alatt a Hotel Dieuben gyógykezelik. A rendőrség Vaillant lakásán házkutatást tartott, melynek eredménye Vaillant bűnösségét kétségtelenné teszi. Azt hiszik, hogy Vaillant egyedül áll és nincs enek czinkostársai.

— Köszönetnyilvánítás. A hunia ügyek pártolását nemcsak szavakkal hirdető kovásznai Csia György úrtól a kézdivásárhelyi önkéntes tüzoltó-egylet zászlószentelési ünnepélyének költségére 3 (három) o. é. fűt foly be utólagosan tüzoltó-egyletünk pénztárába. Mivel ily kegyes adományok legfényesebb bizonyítékai a közügy szeretetnek, hazafiai kötelességérzetnek és nemes áldozatkészségnek, mi nem mondunk semmit, hanem tettéből itéljük meg az embert. Fogadja tek Csia György ur dicőretre nem szoruló tettért forró köszönetünket. Az önkéntes tüzoltó-egylet parancsnoksága nevében: Kézi-Vásárhely, 1893. nov. 30-án. Farkas Miklós, segédtitész, Benkő Gyula, pénztáros.

GUMMI!

Valódi párisi különlegességek! F. Berguerand fils. Paris, Rue des Archives 72. legkitünőbbnek elismert gummi-gyárból. Egyedüli képviselőség oszt. magyar monarchiában és a kelet részére csakis Keleti J. gyárosnál Budapesten, Koronaherczeg-utca 17. sz. kaphatók.

Gummi különlegességek jótállás mellett, teljesen egészséges és biztos, tuczonként frt 1.—, 2.—, 3.—, 4.—, 5.—, 6.—. Halhólyag tuczonként frt 2., 3., 4., 5. és 6. Halhólyag gummi széllel tuczonként frt 5.—, 6.—; Capolles americains tuczonként 3.—, 4.—, 5.—; Gyűjtemény uraknak darab 2.50, 10 frtig. Safety Sponges párisi biztonsági szivacske tuczáta 2., 3., 4., 5. és 6 frt. Ujjonnan javított női övszér Pely-Portus, orvosi utasítás szerint Menzinger-Hasse tanár szerint, 1.80—250 frtig.

UJDONSÁG! Minden hölgynek nélkülözhetlen „Diana öv” (hygienikus havibaj kötelék) frt 2.50—5 frtig. Betegápoláshoz szükséges cikkek, urak és hölgyek részére eredeti gyári árak mellett. — Legkevesebb 10 frtnyi megrendelésnél 10%-nyi árkedvezmény adatik. — Megrendelések pontosan és diszkrétan — tárgy és feladó megnevezés nélkül — eszközöltetik.

KELETI J. sérvkötész és orthopédiai gépek gyártója Budapest, IV. Koronaherczeg-utca 17. sz.

Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.

Szabó Albert

dusan felszerelt

* KÖNYVNYOMDÁJA *

elvállal minden e szakba vágó munkát feltűnő olcsó árakon.

PAPIR- ÉS IRÓSZER KERESKEDÉS,
nagy nyomtatványraktár.

A „SZÉKELYFÖLD” KIADÓHIVATALA.

HIRDETÉSEK ELFOGADTATNAK.

→ Egy jó magaviseletű fiu tanulólul felvétetik. ←

Magyar királyi államvasutak.

Keleti vonal.

Menetrend.

Érvényes 1893. május hó 1-től.

PREDEAL—NAGY-VÁRAD.

Érvényes 1893. május hó 1-től.

A l l o m á s o k	Vegyes vonat	Sze- mély- vonat	Gyors- vonat	A l l o m á s o k	Vegyes vonat	Sze- mély- vonat	Gyors- vonat
Predeal (vendéglő)	(érk. ind.)			Medgyes	(ind. érk.)	regg. 10.09	éjjel 12.47
Brassó (vendéglő)	(érk. ind.)	regg. 4.2	este 7.43	Kis-Kapus (vendéglő, elágazás N.-Szeben felé)	(érk.)	" 10.31	" 1.03
Botfalva	"	" 4.48	" 8.07	"	(ind.)	" 10.47	" 1.18
Földvár	"	" 5.07	" 8.23	Tövis (vend., elágazás Arad felé	(érk.)	d. u. 12.28	" 2.49
Mogyorós	"	" 5.26	" 8.43	Nagy-Enyed	(ind.)	" 1.08	" 3.47
Ápáczta	"	" 5.42	" 8.57	Kocsárd (vendéglő, elágazás Maros-Vásárhely felé)	(érk.)	" 1.35	" 4.07
Köpecz	"	" 6.02	" 9.16	"	(ind.)	" 2.21	" 4.40
Ágostonfalva	"	" 6.09	" 9.22	"	(érk.)	" 2.31	" 4.52
Alsó-Bákos	"	" 6.26	" 9.38	Gyéres (elágazás Torda felé)	(ind.)	" 3.08	" 5.20
Homoród	"	" 6.55	" 10.02	"	(érk.)	" 3.18	" 5.26
Kacza	"	" 7.12	" 10.15	Kolozsvár (vendéglő)	(ind.)	este 6.08	" 7.40
Bene	"	" 7.32	" 10.36	"	(érk.)	" 10.44	" 11.51
Erked	"	" 7.52	" 10.51	Nagy-Várad (vendéglő)	(ind.)	" 11.04	d. u. 12.09
Héjasfalva (elág. Udvarhely felé)	"	" 8.23	" 11.16	"	(érk.)	regg. 6.35	este 8.40
Szegesvár (vendéglő)	(érk. ind.)	" 8.46	" 11.27	Budapest	(ind.)	" 11.04	d. u. 12.09
		" 8.53	" 11.32				regg. 7.25

Brassóból Bukarest felé a személyvonat indul d. u. 12.20 perczkor; gyorsvonat délután 2 óra 19 és reggel 5.15 perczkor.

Brassó—kézdivásárhelyi vasut.

Kézdi-Vásárhely indul reggel 5.00 d. e. 9.38 d. u. 2.33	Brassó indul reggel 5.46 regg. 8.50 d. u. 3.10
Imecsfalva " " 5.13 " 9.55 " 2.50	Szász-Hermány " " 6.01 " 9.09 " 3.29
Páva-Zabola " " 5.26 " 10.12 " 3.07	Prázmár " " 6.19 " 9.31 " 3.53
Kovácsna " " 5.46 " 10.34 " 3.39	Kökös " " 6.30 " 9.44 " 4.06
Barátos " " 6.03 " 10.59 " 4.04	Uzon " " 6.41 " 9.57 " 4.25
Nagy-Borosnyó " " 6.15 " 11.17 " 4.19	Kilyén " " 6.53 " 10.12 " 4.38
Eresztevény " " 6.32 " 11.35 " 4.37	Sepsi-Szentgyörgy " " 7.11 " 10.32 " 5.03
Sepsi-Szentgyörgy " " 7.02 d. u. 12.10 " 5.17	Eresztevény " " 7.33 " 11.59 " 5.31
Kilyén " " 7.10 " 12.20 " 5.27	Nagy-Borosnyó " " 7.50 " 11.17 " 5.53
Uzon " " 7.23 " 12.36 " 5.43	Barátos " " 8.11 " 11.41 " 6.22
Kökös " " 7.33 " 12.49 " 5.56	Kovácsna " " 8.31 " 12.08 " 6.40
Prázmár " " 7.48 " 1.11 " 6.18	Páva-Zabola " " 8.42 " 12.21 " 6.53
Szász-Hermány " " 8.01 " 1.31 " 6.38	Imecsfalva " " 8.54 " 12.36 " 7.08
Brassó érk. délelőtt 8.18 " 1.49 este 6.56	Kézdi-Vásárhely érk. reggel 9.08 " 12.54 este 7.26

Nyomatott Szabó Albertnél K.-Vásárhely.